

Mepedisan se dopisi ne tiskaju. Tripartita se pisma tiskaju po 5 svr. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja za pogodbu sa upravom. Novci se šalju poštarskom naputnicom (sa sigurno postalo) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravnictvu u otvorenu pismu, za koje se na plaće postarane, ako se izavana naplate: „Reklamacija“.

Istisi svakog četvrtka na celom arku.

Dopisi se nevrtaču ako se netiskaju.

Nebilježovni listovi se neprimaju. Predplata a poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godine. Izvan carjvine više postarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu malo stvari, a nestoga sve pokvari. Nar. posl.

† Nadvojvoda Albrecht.

Slavno vladajuća kuća Habsburga izgubila je dne 18. t. m. jednoga od najzvučnijih svojih članova, austro-ugarske čete jednoga od najslavnijih vojskovođa. „Velik je to gubitak za moju državu, a još veći za moje sroce. Bijaše on velik vojskovođa, a moj vjeran prijatelj“. To bijaše bolni uzkliz razvijenog srca Nj. Veličanstva, našeg cesara i kralja, kad mu je stigao prvi glas o smrti slavnoga nadvojvode. Nitko bolje od uzvišenoga vladara nije mogao i znao ocijeniti sve kripnosti i vrline viteškoga nadvojvode, koji je svomu netjaku — cesaru i kralju — izkazao toliko usluga u ratu i u miru.

U dražestnom mjestancu Arco, na jezeru Garda, boravio je nadvojvoda već dulje vremena. Tuj ga je snašla bolest i smrt. Sva moguća njeđa i liečnička vieština nije zamogla oteći smrti siedoga nadvojvode. Cvrsta narav opirala se koljono smrti, ali je ova na žalost ipak nadvladala.

Nadvojvoda Albrecht rodio se dne 3. agusta godine 1817. od oca nadvojvode Karla, glasovitoga junaka i vojskovođe, te od majke Henriete princeze Nassau-Weilburške. Mladi nadvojvoda posvetio se od rane svoje mladosti dušom i tielom vojnicku. Već god. 1830. imenovao ga cesar Franjo pukovnikom-vlastnikom jedne pukovnije, te je ta pukovinja ponosom nosila ime slavnog nadvojvode kroz čitavih 65 godina. Glavni savjetnik i učitelj u vojnickih poslovih bijaše mu slavni maršal Radecki, s kojim je kasnije u Italiji vojevao i dielio slavu na bojnomo polju. God. 1849. odlikovao se osobito u Italiji kadno je u raznih bitkahn kao samostalni zapovjednik odjela vojske potukao talijanske čete. Tuj je zadobio i najveće vojnicko odlikovanje, naime red Marije Terezije. Od god. 1851. pa do god. 1860. obnašao je čast i službu vojnog i civilnog guvernera kraljevine Ugarske.

God. 1866. buknuo je u našoj monarhiji rat na jugu i sjeveru. Na sjeveru proti Prusom vodio je cesarske čete general Benedek, a na jugu — u Italiji nadvojvoda Albrecht. On je tuj sjajno opravdao sve nade; koje su unj pougnali svi narodi ove monarhije. Glasovitom pobjedom kod Custoze, gdje su sačinjavale jedro cesarskih četa, junacke hrvatske pukovnije, ovenčano si slavni vojskovođa Albrecht čelo neumrlim viencem slave.

Nakon te slavne i krvave pobjede bijaše imenovan nadvojvoda Albrecht vrhovnim zapovjednikom svih četa. U tom svojstvu radio je neumorno sve do smrti oko savršenijeg ustrojstva cesarske vojske.

Kao što bijaše veliki pokojnik aretan i slavan na bojnomo polju, tako je u svojem privatnom životu doživio i gorkih časova. Za ranu izgubio je mladju braću; mlada mu umre prejasna supruga nadvojvodkinja Hilde-

garda i neajki jedinac nadvojvoda Karlo, a mladja mu kćerka umre usljed zadobivenih rana od ognja. Preostala mu jedina kćerka Marija Terezija, udata za vojvodu Filipa Würtemberžkog.

Nadvojvoda Albrecht slovio je kao osobiti prijatelj i zaštitnik Slavena, te je obćenito poznato, da je visoko cijenio vojnicke vrline hrvatskih četa, s kojimi je ubrao toliko lovorvienaca. Rado se je svraćao u pristolnicu Hrvatske, u biali Zagreb, izkazjuć vazda hrvatskomo narodu svoju ljubav i visoko priznanje.

Sa nadvojvodom Albrechtom polazi u grob neustrasivi junak, proslavljeni vojskovođa i ponajbolji za-govornik mira i ljubavi izmedju svih naroda Austro-Ugarske.

Slava velikomu pokojniku!

Istarski sabor

VI. zasjedanje, jenara 1895.

(Dalje).

Zast. Bubba govori proti naredbi ministarstva o dvojezičnih tablah. Do sada se je mislilo, da ima Istra talijanski značaj, ali vlada toga nepriznaje. Ministar Schönborn poznaje Istru kako i mi Nubiju i Senegal (Tako je!) Ministar je pronašao novi način, da dodje u susret Hrvatim i Slovincem, koji nisu nikad sili niti ih je moglo nasiliti: Ministar se je poslužio statistikom, ali je pokazao, da nezna čitati, jer hrvatsko-slovensko pucanstvo u poslu jezika neznati ništa. Ako je ministar hotio upeljati dvojezične table, pečate itd. u samih kotarskih sudovih, tad je to pitanje bilo potaknuo ili iz nužde ili radi priznanja ravnopravnosti. Da se je ministar obavjestio o sudbenih odnosjih, bio bi saznao, da se sav puk služi kod sudova talijanskim jezikom, te ako se podnese kakav netalijanski spis ovdje li ondje, to se uzimlje kao izazivanje ili narodnostno demonstraciju. Netalijansko spise podnašaju novčani zavodi iz Češke, Moravske ili Kranjske ili koji tudji odvjetnik, koji se je naselio u pokrajini (Dobro! Tako je! na klupah zastupničkih i na galeriji). Talijanski odvjetnici i bilježnici nisu nikad učili slavenski jezik niti su ga ikad rabili, pa se ipak nisu nikada tužili Hrvati i Slovenci na vanjšini. Ni sada nije taj izvanjski puk tražio promjenu kod sudova; On je većinom neuk, te mu je isto bile table, pečati itd. u jednom ili drugom jeziku. (Tako je!) Tako je postala poznata naredba o dvojezičnih napisih vladinom provokacijom, koja je izazvala odpor. Odatle je nastalo istarsko pitanje, kojim se je bavio prosvjetljeni svijet. Kod toga je vlada postigla haš protivno onomu, što je htjela. Vlada si je izhala svojim postupanjem kukavna svrjedbu auctoritate i ugleda. (Smjeh!)

Moj predlog ide dake zatim, da vlada uzpostavi stari red, i da zadovolji pravici. Vi čete gospodo zanj glasovati, jer to zahtjeva naša talijanska čast. (Dobro! Tako je! na zastupničkih klupah, odobravanje burno i pleskanje medju občinstvom; predsjednik opominje opet občinstvo.)

Vladin zastupnik. (Čita:) Obzirom na ovaj predlog nemogu na ina nego pozvati se na jur poznate vladine izjave, izrečene u carevinskom vieću, te spominjem, da se stvar nakon onih izjava predstavlja inače, nego li je razložena u predlogu, te da se predložio ovaj predlog obzirom na one izjave kao neopravdan i beztemeljan.

Radi toga sam prisiljen, da s tog gledišta pobijam taj predlog. Moram također odlučno odbiti kano posve beztemeljns navale u predlogu i u obrazloženju proti cesarskoj vladi.

(Zast. Vergottini. A ako ih zaslužuje?) Zast. Stanich kaže, da je drug Bubba predložio pitanje svestrano obrazložio, nu on ča dokazati, kako bijaše nerazorita i škodljiva spomenuta naredba ministarstva pravosudja. Obćenito poznat je u Istri talijanski jezik. (A Vaša majka ga ne poznaje!! Op. slag.) Kao c. kr. bilježnik ima posla sa takozvanom slavenskom narodnostju, pa se je mogao o tom osvjedočiti. (Pak da nije gori Poturica od Turčina? Op. slag.) Sav taj puk predstavlja talijanski jezik, kojim se jedino služi u svih sudbenih poslovih. Taj puk da prosjeduje proti hrvatskim spisom, jer ih nerazumije. Ministarska naredba izazvala je samo narodnostnu borbu u Istri. Vlada nije dake dppgo htjela nego da zadovolji hrvatskim strančarom, koji nimalo nemara za potrebu pokrajina. (Dobro! posve pravo!)

Slaveni Istre obće sa gradovi, koji su talijanski, pak se pri tom rado služe talijanskim jezikom. Radi toga škoditi će spomenuta borba Slavencem, koji smatraju rečenu naredbu štetnom.

Kao dokaz, da bijaše spomenuta naredba za našu pokrajinu posve neumjestna, navodja za primjer finacjalne i trgovačke urede, koji nisu se poticali za takovom naredbom. (Dobro! Odobravanje medju zastupnici i na galeriji.)

Predsjednik pročita za tim predlog, koji glasi u glavnom, da sabor žali, što je ministar pravosudja izdao naredbu o dvojezičnih tablah za sudove u Istri, čim je pružio novu povlasticu Hrvatim i Slovincem; sabor pristaje uz spomeniku, koju je odaslao u Beč zem. odbor, ta nalaze zem. odboru, da zatraži od cesarske vlade i u ime zem. sabora neka opozovne odmah onu naredbu.

Za predlog glasnju svi zastupnici osim jednoga. (Odobravanje na galeriji.)

Zast. N. Venier obrazlaže svoj predlog tim, da pripoveda čim se bavi gradjanstvo Pirana, kako se tu je raznio glas o poznatoj naredbi o dvojezičnih tablah, kako je to pobunilo gradjanstvo, kako se je glasovitog dana dne 14. oktobra sabralo gradjanstvo na trgu Tartini, te poslalo deputaciju načelniku, da sazove sjednicu, koju se je obdržavalo istoga dana, i na kojoj se je prosjedovalo proti naredbi. Taj prosjed izazvao je silno veselje u gradjanstvu. Zatim izprijevodi uz burno odobravanje i pleskanje sve demonstracije, što no ih priredile Piranci proti naredbi, proti oblastim itd.

Predsjednik zvonu nakon govora i opominje občinstvo

Vladin zastupnik. (Čita:) Nemogu nego opetovati i obzirom na ovaj predlog sve ono, što sam prije rekao, i to upozoriti na već poznate vladine izjave, izrečene u carevinskom vieću (Prekidanje.) i opaziti, da se nakon onih izjava stvar predložio posve inače nego li to u predlogu (Prekidanje na zast. klupah.) i u razlozih stoji, te da se predstavlja ovaj predlog obzirom na one izjave neopravdanim i beztemeljinim.

Radi toga sam prisiljen pobijati stog gledišta taj predlog. (Ne! Ne! na zastupničkih klupah. Smjeh.)

Moram ujedno odlučno odbiti navalu na cesarsku vladu, izraženu u predlogu, kano posve beztemeljnu.

Zast. Glezer nemože od manje, a da ne podupre predlog zast. N. Veniera, da se skine sa sudbene palače u Piranu dvojezična tabla, postavljena tamo usljed poznate naredbe, kojom se unuša odlučno nepravdu njegovoj domovini (Vrlo dobro!). Takove nepravde nepozna poviest. Vlada, koja sebe štija, nesmije počinjati pogriješke, a ako ih počini, nesmije ove popraviti još gorimi činjenicami. Vlada nije se s nama nikada posavjetovala, ona nas nepozna, ona drži, da je naša pokrajina dio Koree, za koju se bore Kinezi i Japanci. Da je vlada poznala naše okolnosti, nebi bila onako svačeno parobrodom „Audaz“ dovela u Piran table, kao pedepsu. Njemu se onočinio smješnim, kao da je onim činom vlada htjela sama sebe ocrniti. Preporuča predlog, za koj č glasovati. (Odobravanje i pleskanje medju zastupnici i na galeriji.)

Predsjednik zvonu i opominje po običaju.

Zast. Tamara govori za predlog kano Talijan i kano sugradjanin predlagatelja. Njemu se čini dječinskom pedepsa cesarske vlade; da je on Slaven prosvjedovao bi proti tomu, što se sa par riječi njegova jezika kazni drugu narodnost. (Dobro! Tako je!) Novovjekli slavenski prvaci misle tim proslaviti svoj jezik ako ga postave na javne table. (Dobro!) On se nada, da glasovita tabla u Piranu neće ostati na svojem mjestu. On to negovori iz mržnje napram Slavencem, kojim želi sve dobro ... doma, ali ovdje ne, jer je ovo zemlja talijanska. Glasovati će za predlog. (Dobro! odobravanje!)

Vladin zastupnik. (Čita:) Pitao sam rieč, da prosjedjujem na novo i odlučno proti navalam poštovane gg. Glezera i Tamara na cesarsku vladu. (sliedi.)

Istarska posujilnica u Puli.

Donašamo kratko izvješće o glavnoj skupštini te naše znamenite zadruge. Skupština je bila u predzadnjem broju „Naše Sloge“ oglašeno, a isto tako i tiskanimi oglasu po Puli i druguda. Držana je bila prošlu nedjelju 17. febrara u 3 sata po podne u prostorijah čitaonice u Puli.

Došla su licem 33 zadrugara, koji imaju 34 zadružna diela, a legitimacijami bilo jih je zastupano 47 sa 70 zadružnih dielova, dake ukupno 104 zadružna diela, a buduć jih je koncem 1894. svih 673, a po pravilih dosta, da na skupštini bude deseti diel, to je vrhu potrebitih 68 zadružnih dielova bilo zastupano još 36. — Nečemo tim rieči, da su iz Pule i najbliže okolice došli svi, koji su mogli, dapače moramo jih opomenuti, da bi bilo ljepše, da dodju; ali nam je sa druge strane drago, da jih je ovaj put došlo nešto više iz okolice, naročito nisu izostali Kaufanarci, a to jim služi na čast.

Od strane c. kr. vlade bio je prisutan prilično vremena g. tajnik kotarskoga glavarstva Dolliner. Načelnik posujilnice otvorio je skupštinu utvrdiv, da je dostatan broj zastupanih zadružnih dielova, te je prisutnom zgodnimi rieči najprije spomeno smrt velezaslužnoga člana i otmene ličnosti dra. Ante Dukića. Skupštinaru stali su u znak poštovanja prema pokojniku sa svojih stolica i uzklknuli: „Slava Dukiću“.

Pozdravili su zatim odnševljeno prisutnu braću dra. Trinajstića, načelnike, jednog u Buzetu, a drugog u Pazinu, koji su svojim dolazkom pokazali, kako jim na sren leži napredak „Istarske Posujilnice.“ Slijedilo je izvješće o djelovanju i obracunu za god. 1894., iz kojega vadiamo ove podatke:

Broj zadrugara povećao se je tekom 1894. za 54. a broj zadružnih dielova za 55. Svih zadrugara bilo je koncem te g. 567 sa 673 zadružna diela, neracunajuč one, koji su već izstupili, niti one, koji su doduše uplatili svojih 10 for. u ime zadružnog diela, ali još formalno neprimljeni. Dohodka imala je posujilnica 93,945 for. 76 nvč., potroška 91,333 for. 60 nvč. i ako se k tomu priračuna i čekovni promet sa poštnom štedionicom, bio je ukupni promet 314,036 for. 36 1/2 nvč. Ostatak gotovine koncem 1894. iznašao je 2612 for. 16 nvč., od kojih 400 for. pri poštnoj štedionici.

Zajmova je „Posujilnica“ dnla tekom godine za 64139 for. 49 nvč. a primila na trag od tih i prijašnjih 28767 for. 05 1/2 nvč. Štedioničkih uložaka primila je preko 46000 for. a povratila preko 26000 for. Bilanca i račun o dobitku i gubitku pokazuju čist dohodak od 1103 for. 85 nvč. U ime nadzornog odbora g. dr. M. Trinajstić daje za upravu vrlo laskavo očitovanje i skupština odobrava obracune za 1894., te odlučuje, da se čisti dobitak koristunosno uloži u prihranu (reservni fond), koj ima služiti izključivo na to, da se pokrije gubitak ako bi ga bilo.

Nakon protumačenja i razprave pri- milja je skupština velikom radošću predlog, da se prema potrebi i shodnosti u raznim mjestih Istre, u prvom redu u Buzetu, Pazinu i Voloskom ustanove podružnice ili filijale, koje će voditi odbori od barem tri lica, i da se svim zadržarom, koji bi na novo pri- stupili, do potrebe olahkoti uplata zadrž- nih dielova dajući jim obroke i vremena za cilu godinu, u kojoj pristupaju. Stara- šinstvo izabrano je isto, samo osim dra K. Janežića. Koj je od više vremena u Celju, biran je dr. Ivan Zuccon. Dakle načelnik je g. dr. M. Laginja zastupnik i odvjetnik u Puli, njegov zamjenik g. dr. Ivan Zuccon, a odbornici gg. Ivan Spik, Ignac Stiglić i Dragutin Kakin, svi u Puli.

U nadzorni odbor birani su: gg. dr. Dinko Trinajstić, Marko Pajakić, Fran Do- mjančić, Fran Hlača i Vilim Grum. U druž- tveni sud birani su gg. dr. M. Trinajstić, Lacko Križ i Fran Barbalčić. Skupština za- vršila se je u najboljem skladu i redu sa trokratnim „Živio“ Njeg. Veličanstvu ce- sara i kralja. Čim je skupština završila, oglašio se rodoljub Lovrić, te pozva pri- sutne, da se sjete družbe sv. Cirila i Me- toda, što je najvećom pripravnosti i učini- njeno. te se je sabralo 13 for. 56 nvč., koji će poći u recenu podružnica u Puli.

Franina i Jurina

Fr. Ča će reći, da se sada neki osurski i nerezijski šarenjanci nedeneduju s nami mornari i tezaži više ganat?

Jur. Otkad su se va „Legu“ zapisali jako su se insuperbitali i strah na je, da će kigod od velikoga veselja poludet.

Fr. Oti su morda dobili lot va Taliji?

Jur. Ne nu, nego je šijor mnogim sada otkad su se va „Legu“ zapisali, posve digne oprostili; drugim je jopet pod- pisali kvetanacu višeteljnjega plaćanja interesa, predna mu nisu ni solda plati- ti, a nekim misli pak uzimat samo 2% ili najviše 4%; svakomu kamo vidis je oprostil polak njegovih meriti za „Legu“ i talijanski zajik.

Fr. Kako će dakle sada naši šarenjanci blagoslivljat „Legu“ i tega milosrdnoga gospoda!

Jur. Za stalno hoćeju, nego čuj još i ovu. Nije mnogo, da su se škole otvorile a ki su se va „Legu“ zapisali dobiše pravo, da mogu poslati svoju dca va visoke škole tamo va Florencia, Milan i Mette da postanu ljudi, profesuri i doktori makte na troški od „Lege“. Neznanju dakle sada kud će glavom od velike radosti brižni roditelji, i s toga je prava pogibel, da se komagod i pamet ne preliti.

Fr. To ja jako labko, gdi je veliko veselje, nego najbolje bi udelali, kad bi glavom u zid udriili, da se malo opamete; nego čujem govorit, da misle zagra- dit na studencu kuću za lude, da bađe prouta za svaku potrebu.

Jur. Ja za tu novitad još nisam čul; ja sam samo čul govorit o njihovoj bu- dućoi i nedalekoj sreći; čul sam ves- seli glas, da će bit do nekoliko let svit njihov, da će barzo imati svoje likare i abukate, da će barzo bit ni- kovi ljudi na sudu, na kapitanatu i na logotonenci, i ki ti zna povodat sve druge koristi i gracije, ka će im donit „Lega Nazionale“.

Fr. Ako je to sve istinito, onda neće bit potreba hodit više va Amerike i s fasti va Metci, nego se samo va „Legu“ zapisat.

Jur. Po malo, brate moj, ovu sriću imaju samo oni, ki su se prvi put va „Legu“ zapisali, kad su bili došli oni smut- ljivci iz Osora i kad je bila sadnta va Osora, da „Legu“ proslave i jošter veliki abukati talijanskoga partida.

Fr. Kako će se dakle sada veseliti gospoda Gerbac, Menasić, Kamalić, Anelić i drugi, ki vole puljezka nego hrvat- ski zajik, kako će se obogatit u malo let i kako će se spomnjat a kolina do kolina njihova čisto talijanska imena.

Jur. Da, da, tako ti je to; sad će se makte jest, pit i tancat, i najviše nis ne delat, kako je to bilo va Osoru, kad su „Legasi“ predsjedita odabrali i kad su smućnu prouzročili; samo valja mrit za svoji materijnski hrvatski zajik, kako na njega žalibože mrze naši šarenjaci, kim je sladja puljezka kupula, nego domaća jabuka.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Tajnik družbe dr. A. Stanger primio je od 17. decembra 1894. nadalje:

J. Blagar izručuje u ime g. župnika M. Laginje for. 3.82 sakupljenih ovako: Rumac Leopold, Perišić Andrija, Laginja Milio svaki darovao po 1 for. Blagar Ivan sakupio kod „koteča“ u Vepincu 62 nvč. Ivan Tancabel izručio for. 3.12 sakupljenih na Miholju kod Tončine u Mihotičini na predlog g. A. Čiaka među voloskim i kastavskimi rodoljubi. Dr. Dragut Filipović iz Petrinje poslao for. 7 u ime dara (?). Gosp. Ivan Tancabel izručio for. 9.07 sakupljenih na Ivanju u Poljanama ovako: for. 5.55 u kući Ivana Tancabela u ruđoljubnom društvancu, a ostalo među poje- dincima. Gosp. Blagoslav Marčelja izručio for. 2 sakupljena na bađnjak u rodoljubnom društvu voloskih krasotica i kući gđe. Marije Maržthalove. Gosp. Ignac Bonetić iz Rieke šilje for. 10 u ime članarina za god. 1894. C. g. Šimo Fralić, dnk. pomo- čnik u Berseca poslao for. 3 i to for. 1.50 sabranih kod igra u čitaoni na novu go- dinu; Marijan Rosović darovao for. 1, a Frulić Šime darovao 50 nvč. Savka Zalija šilje for. 2.95 i to 50 nvč. kao višak računa u Mihotičkoj čitaoni na mlado ljeto, k tome darovao po 50 nvč.: Ivan Grgu- rina, I. Vodlička, M. Brajša, 35 nvč. kao višak računa kod „bočanja“ na sv. Nikolu Ante Smokvina iz Drage šilje for. 5 sakupljenih po izmirenim prijateljem na Silvestrovo. G. M. Laginja izručio for. 3 upla- ćenih u ime članarina za god. 1894. od J. J. Mavelja for. 1, Hlanuda Anton for. 1, Je- letić Anton for. 1. Ivan Buždon obd. sa- vjetnik u Lanušcu poslao for. 4 sakupljene u veselom društvu kod častnoga gosp. Iv. Kunte-a kapelana u Lanušcu dne 17. januara 1895. a darovao: Ivan Kunte, Josip Grbac svaki po for. 1, Ivan Buždon, Jakov Mar- celja svaki 50 nvč., Branimir Gorenjski for. 1. Uprava N. N., šilje for. 4.50 po- slatih joj po F. Dnuću iz Gospića a sabra- nih u kući Ivana Trtnja na njegov imendan. Miroslav Čorić - Vidinski iz Rieke šilje for. 1.60 sakupljenih kod sv. Ana među prijateljii. Šime Kvirin Kozulić iz Malog sela šilje for. 6 i to za Vukosić Šimu iz Velog sela for. 2, za razprodan Kumičićev govor for. 4. Marija Turk iz Voloskoga daruje 50 nvč., što ih je primila na sudu za svjedocanstvo. Uredništvo „Hrvatske“ šilje for. 127.50 kano iznos stigle mu od posljednje pošiljke do konca siećnja t. g. (slidi pismo). Josip Glavač iz Gradiške na dopunjak utem. svote for. 30 (Živio!) Iz Draguča priposlao nam veleč. g. J. Elsnič for. 6 sabrane tamo u veselom društvu prigodnom krstibte dieteta čestitoga rodoljuba Antuna Šestana. Živili! Pripo- slan nam je nadalje veleč. g. Fran Stefa- nutti župnik iz Paza for. 5.72 sakupljene na Vranji na dan sv. Apolonije usljed zdravice veleč. g. Fr. Marčičina veleuč. g. Vjek. Spinčić, na viest, da kani sa- zvat i na Boljunščini sastanak biraća. Živili prinostioci!

Od kovanje Državni odvjetnik i dvorski savjetnik u Trstu, g. Taddei, odlikovan bijaše od Njeg. Veličanstva redom željezne krune III. razreda.

Umirovljeni savjetnici. Savjetnici ze- maljskoga suda u Trstu gg. Werk i Burlo stupili su u stanje mira.

Vjenčali su. G. Fran Perić, mladi naš rodoljub iz Zminja, vjenčao se ovdje dne 14. t. mj. sa gđicom Silvijom Mlovičić. Čestitamo!

Sjajnu maškaradu priredjuje naš čili „Sokol“ u redutnoj dvorani kazalista „Po- liteama Rossotti“ dne 24. t. mj.

K sastanku na Boljunskom polju. Na drugom mjestu oglašujemo taj sastanak. Viest, da zastupnik naroda Spinčić savizuje sastanak, dojmila se je najugodnije pučanstva u obćini Boljunskoj i u susjednih njoj-mjelih. Čvrste je nade, da će k sastanku pohriliti nesamo obćinari iz svih selah obćine Boljunsko, nego i mnogi iz obćine Plominske i Ročke, kao i po svoj prilici neki iz obćine pazinske i bu- zetake. Ima doista nekih zaslepljenih ljudi, šarenjaka, koji proti sastanku govore i rade al njihov glas ostaje na vrbi svrala. Narod je progledao, i hoće, da još viest progleda, a k tomu mu pruža najljepšu priliku upravo

javni sastanak. K sastanku dakle idite koji možete. Po zakonu je c. kr. oblastim oglaš- e. Naši zastupnici ne rade skrivalca, nego rade otvoreno, kažu svoja po svojem osvjedočenju, i žele dati svoje biraća.

Iz Boga 19. februara. Carevinako vice. Posle dva mjeseca počelo je opet zasjedati carevinskog vicee danas o 11. uri. Počelo je dogudjajem žalosti. U prisutnosti množice zastupnika i svih ministara, osim Bacqueléma, pročita je predsjednik Chitmecky „žalobno slovo na uspomenu pokojnoga nadvojvode feldmaršala Albreхта. Slavio ga je kao slavo- dobitnoga vojskovođu, kao velikodušnoga i blagotvornoga muža, kao prijatelja napredka u poljedelstvu i obrtu. U njem, reče, gubi vojska svoga brižnoga oca, puk svoga dobro- činitelja, Njegovu Veličanstvu cesar i kralj, oćinskoga prijatelja i savjetnika. Izriče sa- zveštje kećeri i sestri blagopokojnoga, i pita za dozvolu visokog kuća, da može u ime nje- zine izreći sjađoblje lojalno sužalje Njegov. Veličanstvu, i da ovo bude zabilježeno u za- pisnik današnjeg sjednica. Zastupnici i ministri kani i predsjednik i oba podpredsjednika, st- jali su na nogu za čitloga govora predjed- nikova. Uvraj u znak žalosti zaključih tim sjed- nici i oče sliedeću za četvrtak dne 21. o 11 sati pr. p. — Palo je u oči, da nebišaje u sjednici nijednoga Talijana iz Primorja, i neki to svadjaju u savez sa uspomenom na pobjeditelja kod Kustoce.

Dotatak dopisu iz Opatine u broj 7 „Naše Stoge“ od 14. t. m., veoma ugodno dojmio se je koliko nas Hrvata, koliko i ovdje naseljena braća Slovenaca, i za čelo, ta viest o bratskoj slozi i ljubavi Hrvata i Slovenaca, koja se kod nas goji, ugodno će se dojmiti svuda, kodog se našim jezikom go- vori. Braća Slovenci čudi se med nami kako u vlastitoj svojoj kući, a dapače mladji mnogi dopričinjaju k našim zabavam, na čemunjimi čast i hvata.

Nu, žalibože ne možemo da prešutimo neugodnu okolnost, koju već nekoliko godina bolnim srecem motriti nemamo, naime, da se ovdje službeni slovenski sviet drži daleko od nas, i da nas plašljivo i nepouzđano su- sretna, kako da se nas boji.

Iz Liburnije pišu nam 17. t. mj. koliko sliedi: U nekome zakonum istarsko-šarenjačkom listiću obara se poznati renegat iz Liburnije na vrijednoga učitelja g. J. Mirana u Lovranu. Grusti nam se odgovarati onaj hrđji, al mi- silimo, da nebi bilo ni liepo ni rodoljubno od nas, kad nebi mi uzeli u obranu velievrednog našeg gosp. učitelja. Mi znamo, da on naše obrane netreba, al nek mu ovo par redaka budu dokazom ljubavi i štovanja, što ga svaki pravi domoljub osjeća i goji do njega, do miloga ovoga i objljubljenoga učitelja. Ta upravo ovo posljednje uzrokom je, sbog čega je zlo- glasno ono čeljade kivo na nj, al što mu je kriv, ako od dobe, kaduo je u Liburniju odr- pan i otrean došao, pa sve do sada nije si bio kadar stati ljubavi i priznoaja u pučanstvu ovog našeg kraja.

Ne mogući, da našeg učitelja ni u čemu obiedi, nabacuje se na nj mizkimi osvadami dirajući u njegovu čast i liepo ime. Pa da bi tko, al on, koji se nije znao oprati nikada od tolikih ljaga, on, koji je u inace ovih naših mirnih mjestih počinio bezbroj svakojaki sa- blazni, tako, da je njegova služba pravi pra- cati insult na moral na zakon, na značaj, pa on, tudjinac, on da napada na domnećeg čovjeka, na našeg vrijednog prijatelja, on, koji nikad nije znao, da se narvina iznad blata, u koje je ogrzeno već u onaj čas, kaduo je iz- dao svoju rođenu majku. Pa taj da govori o moralu?!

A ti zemljo sve to niemo podnosiš! ? Al čemu da se duže bavimo tim odmetnikom. Herda se i onako zlata ne hvata, stog budi mu prosto napadati vrijednog našeg učitelja, koji drugog grieha i onako ne imade, no da je dušom i tielom pravi Hrvat. Pa nek bude — mi takovog griehnika imadeimo uvijek rado, pa ljutio se tko i srdio se koliko mu drago.

Tajna srhva talijanskoga društva „Lega nazionale“. Poznati naš prijatelj, ovdajšnji inelar „Il Mattino“ zaklinje u jednom do- pisu od dne 15. ov. mj. iz Kopra nesretne školske (!?) društvo „Lega“, da ustrojii firm prije talijansku školu u Krkavcih, gdje bijaše, kako je poznato, nedavno otvorena slovenska pučka škola. Od talijanske škole u Krkavcih — kaže taj dopisnik — odvistić će i pobjeda naša u Krkavcih. Priznaju eto napokon isami Talijani, da njih nije stalo do podake li na- predka puta, nego oni hoće, da talijanskom školom otupe još većma naš puk. te da budu mogli još i nadalje s njim postupati kako i sa niemom životinjom. Talijansku školu upo- trebjuju oni u političke svrhe t. j., da razarode naš puk i da ga priprave za velike idejale talijanskih urjanih glava. Zlosretna „Pro Patria“ bijaše od cesarske vlade radi političkih demonstracija razpušćena; a pravi izjave: zakonite nasljednice „Lege“, priznaju javno u polnoslužbenih listovih, da je i ona ustrojena u političke svrhe.

Mi smo u ostalom davno znali tajno svrhe tege zlosretnoga društva, ali drago nam je, što možemo to ustanoviti i po javnom pri- znanju polnoslužbenog lista.

Nagrađo od 500 kruna, koju smu raz- pisali u posljednjem broju, nije na veliku našu žalost nijedan od mnogobrojnih natjecatelja zadobio. Smisao brzajavke shvatili su dakako svi natjecatelji, što nije u ostalom bilo težko, jer su iz istoga broja našega lista saznali, da bijaše urećen i obdržavan sastanak biraća u nedjelju 10. t. mj. u Baderni, i da su taj govorili zastupnici Laginja i Spinčić, ali pojedinih rieči brojava nije nitko valjano riešio. Mi bijasmo u mnogo težem položaju, nego li gg. natjecatelji. Znali smo, da se radi o važnom poslu, a brojava nemogommo si protumačiti. Popitav se kasnije na brojavnom uredu, da nam bar kažu u kojem bijaše je- ziku sastavljen spomeniti brzajav, rekoše nam, da oni sami toga neznaju. Popitaše se brzo- javno u Puli i nakon poduljeg razjasnjavanja dobismo napokon točan brzajav, koji glasi: **Prijatelji: je za nedjelju 10. februara 2 sata po podne javni sastanak u Baderni: govoriti će zastupnici Laginja, Spinčić, Gornjić.**

Sada neka izvole gg. natjecatelji prispo- dobiti dotična njihova riešitbe sa ovim brzo- javom, pak će se svi uriešiti, da nije nitko od njih točno riešio brzajavu zagonetku, radi koje smo razpisali natječaj.

Kad smo se pritužili ovdje na brojavnom uredu radi nejasnoće onog zlosretnog brzo- java: ispricao se jedan činovnik tim, da nejasnoća potiče odatle, što valjda dotični činovnik nepoznaje jezika, čim se i mi posve slažemo, jedino je treba izpustiti onaj rajdaj: Iz svega toga, što smo napisali zadnji put, eto danas o tom, nesretnom brzajavu, ali d- da će morati svatko u buduće, koji bi hotio: brzojaviti iz Istre u Trst znati njemački ili talijanski (ako želi, da mu brzajav točan be opredijeljeno mjesto stigne) ili će morati i gg. činovnici naučiti hrvatski jezik. Mi li? Pre- pušćamo sl. ravnateljstvu pošta i brojava u Trstu, da ono izvoli odlučiti, što je pra- vednije.

Podpore „Bratovščine“ hrvatskih ljudi u Istri. Na drugom mjestu današnjega broja donajamo razpis natječaja za podpore ubogim djakom, koje će podijeliti za ovu školsku go- dinu naša plemenita „Bratovščina“.

Bojimo se, da će biti ljeto podpore „Bratovščine“ mrsave, jer se već malo kro- sjeća ovog blagotvornog društva.

Radi toga upozorujemo sve prijatelje uboge naše učeće se mladeži, da se sjete „Bratovščine“, te da njoj priskoče u pomoć: prinosi ili milodari, pak da i ona umogne- poduprieti našu mladež, tu našu najljepšu nadu za bolju budućnost našu.

Molbu na ministarstvo za ravnopravnost jezika kod svih c. k. oblasti u Istri upravit- le i ove poredne obćine mjestne obćine Foreča, i to:

Baderna	sa 141	potpisom,
Žbandaj	94	„
Vrvari	27	„
Dravčevac	51	„
Mogiblat	15	„
Polstulin	28	„
Mosalež	46	„
Novavrs	83	„
Navraga	61	„

Svih skupa 546 i to sve sami kućego- spodari. Živili! (Slidi.)

Razprava proti izgređnikom u Balah vršila se je ovih dana kod okružnoga suda u Rovinju. Većina optuženih bijaše odsu- djena na zatvor. O tomu više drugi prt.

Razprava proti piranskim izgređnikom započeti će kod ovdajšnjega zemaljskoga suda dne 4. marca. Optuženice braniti će najvrstiji tršćanski odvjetnici.

Porotno zasjedanje u Rovinju počinje dne 17. aprila t. g. Predsjednikom porote biti će predsjednik okružnog suda gosp. dr. A. Tušar.

Iz Motovunščine na Blaževu 1895. Ovdje kolaju glasovi, da je c. kr. pristav motovunškoga suda dr. Jakov Orbančić pi- tao svoje starešine, da ga premjeste eđavle. Ako bi to bila istina, te bi on nspjeo, do- lista ozalozeno bi ostalo u obće ovo pu- čanstvo bez razlike narodnosti, pošto on sa strankama bez prigovora točno po za- konu postupa, primajući i riešavajuć spise hrvatske i talijanske. Radi toga je obd- enito cijenjen od seljaka i gradjana — osim male iznimke između ovih posljednjih.

Ta mala iznimka pada na dva tri od najzagriženijih motovunških Talijanaca, koji bi htjeli, da im g. Orbančić bude kao po- slušni sluga i da puše u njihov rog. A pošto se on ne obazuje na te njihove za- htjeve, i buduć da najbolje u istom sudu i pismeno i ustmeno sluzi sa sv strankama — kad ove izskupio — i hrvatskim jezi- kom, rečena dvojica, trojica još više reže- na njega; zato im je on „Croato“ (a s hrvatskom strankom: nije nigda glasovao), te bi željeli, dapače bi se veselili, da im-

se makne iz Motovuna. Nama bi bilo drago, da g. dr. Orbančić ne daje zadovoljstvo dvojici, trojici zlobnika, aklanjajući im se s puta, nego da sliedi u Motovunu vršiti svoje zvanje onako točno i nepristrano, kao i do sada na sveobće zadovoljstvo i ljubav, koju mu goje skoro svi stanovnici ovog prostranog subanog kotara.

Pravdoljub.

Papirnaté forinčate. Naredbom ministra financija od 24. julyja 1894. imadu se iz prometa povuci papirnaté forinčate, koje nose datum od 1. julyja 1888. Ove se ipak moraju primati kod plaćanja do 31. decembra 1895, tako će ih iz privatnoga prometa nestati do konca ove godine. Državne blagajne i uređi dužni su papirnaté forinčate primati kod plaćanja do 30. julyja 1896. Od 1. julyja 1896. pa do 31. decembra 1899. primati će se u zamjenu za novi novac jedino u državnih mjenjačnicah i državnih glavnih blagajnah. Poslije 31. decembra 1899. država ih nije dužna podnositi primati, t. j. poslije ovoga dana utrnula im svaka vrijednost.

Hrvatska Čitaonica u Kastvu priredjuje u nedjelju 24. februara t. g. u prostorijah „Narodnoga Doma“ u Kastvu zabavu slijedećim razpredom:

1. Deklamacija: Muzja od Gabele, spjevač Aug. Senoa. 2. Četverspjev „Oj ti jane“, uglazbio F. S. Vilhar. 3. Šaljiva igra „Dva pobratima“. 4. Četverspjev „Mili kraj“, uglazbio A. Nedved. 5. Tom-bola. 6. Ples.

Muzka podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu. Gg. Klfandrija Vjenceslav kapelan u sv. Mataju; Vrabec Ivan i Šileny Vjenceslav kapelani u Kastvu upisali se među članove utemeljitelje sa prinosom od 100 for. svaki i uplatili na račun po 50 for., ukupno 150 for. Živili! Ugladali se i drugi u ovaj liep primjer česke brade!

K sastanku u Baderni. Sastanak u Baderni bio je veličanstvena izjava naroda, kojoj se raduje iz svega srca svaki prijatelj naše poštenoga i zanemarenoga naroda, i koj bude naša narodna protivnika. Kod njega se je među biraci osobito naglašalo, da je „pravdom temelj svakoga kraljevstva“, izricalo se je to krasno geslo naše premlotivoga vladara. To geslo pak valja, rekoše po svoj pravici mnogi, nesamo za svjetlovne nego i za duhovne poglavare. To geslo ima i sveti otac papa, slavno vladajući Lav XIII., koj je u jednoj svojoj poslanici opomenuo sve predstojnike, posvetnih i duhovnih oblasti, da će Bog najstrože kazniti one, koji ne upravljaju po pravu i pravdom.

Biraci su nadalje izitali okolnost, da čeli kotar porečki nema ni jedne hrvatske škole, i živo preporučili zastupnikom, da i naši ljudi zadobu hrvatske škole, kako imaju Talijani talijanske. Za nas se nebrine više, rekoše, nego li za divljake u zabitih krajevih Afrike i Amerike. Razlika je samo ta, da divljaci neplaćaju za škole, a naš hrvatski narod plaća. Preporučili su zastupnikom tako djer, da se zauzmu kod nadležnih oblasti za zdravu pitnu vodu i za dobro putevne i ceste. Naglašali su osobito štetnost vinske klauzule. Razna sela nisu još ni malo vina prodala. Ima jih takovih, koja nisu ni lanjskoga vina prodala. Na slabu prodaju vina tuze se osobito nači u Vrvari i Zbandaja. Talijani neki, da odvrataču od njih trgovce vinom. Mi pako preporučamo tim trgovcem ovim putem da kupuju vino kod naših ljudi.

Koliko je oduševljenje za naša oba zastupnika na carevinskom vijeću, vidi se na samo iz srdačnoga primitka i oduševljenih ključaja, nego i iz ove kitice, koju se je na sastanka čulo:

Živio Spinić naš
I Legijski slava
Svaki čestit Hrvat će
Njima klinkout slava!

Iz Boljuna početkom februara. Minule božične blagdanne sproveli smo ovdje sa pitanjem o dvojezičnih tabelah i jezikovne ravnopravnosti; nekoje ugrijane glave su se zbog tog pravilo i neudržano pitanja tako razžestile, da bijaše skoro potrebna jedna „kumpamija“ vojnika, da jih ohladi, kako u Piranu. Da nema u Boljunskoj občini ni traga Talijanom, to nam dokazuje zadnji popis puka; on par osoba, što se upisalo za Talijane, to su vam sve Hrvati u hrvatskoj koži. Sasvim tim zar mislite, da je mjestna občina boljunška htjela podpisati molbu glede jezikovne jednakopravnosti? Joki! Načelnik napučen od svoga savjetnika protivio se tomu. Jedna jim muzjka, koja zatajivaju! Kako ne, ta hvallili su se, da će zapriječiti i ustrojjenje podružnice. Nek bude minogred sponuotom, da je občina još u rukali većinom talijanski mislećih zastupnika, koji svi „bez iznimke“ kod kuće „izključivo“ hrvatski govore; na sjednici govore isto svi hrvatski i zapisnik se vodi dakako . . . talijanski! Među zastupnicima ima jih po

prilici jedna trećina, koji zagovaraju, da se u občini hrvatski piše, ali svojim predlogom od sada nije prodrlo.

Povratimo se na molbu o jezikovnoj ravnopravnosti. Jedan naš občinski zastupnik išao je osobno na občinu, nebi li od g. načelnika *Mattiasche* izposlovao, da on i dva savjetnika podpišu molbu; ne mojte misliti, da je načelnik kakav Talijan — ne, on vam je čovjek koji hrvatski govori i živi, al talijanski osjeđa; sasvim tim načelnik je odbio molbu. Dobro, odgovori na to naš čovjek, to će biti uvod za buduće občinske izbora. Pošto nije htio g. načelnik podpisati molbu, trebalo se potdati na nđ. i činiti podpisivati odnosno podržati u svih poreznih občinah: Boljun, Brest, Vranja, Borut, Paz, Gradin, Poser, Sušnjevac i Letaj. Podpisivao išlo liepo za rukom, akoprem se pri tomu malo praha uzvitalo. Podpisali, odnosno podržali su u svih poreznih občinah sa malom iznimkom skoro svi kućegospodari — sjedurno preko dvie trećine gospodara, vrhu toga mnogi mladici i odrasliji članovi občitelji. Čuje se sada, da g. načelnik i njegov savjetnik žale što nisu podijelili molbi svoja „firmu“ jer da su se svi občinari digli proti njima, pa su tim svojoj stranki više škodili nego li koristili i da su učinili ogromni „fiasko“, te da jim je to glas nepovjerenja. I doista pravo imadu, da tako sude te bi morali odstupiti sa stolice na kojoj sjede, kad vide, da je narod protivno mišljenja. Mi se baš radujemo, da nije mjestna občina, odnosno zastupstvo podkriepilo molbu, nego pojedini gospodari iz poreznih občina, jer smo jim uvidjeli i spoznali tko kamo naginje — spoznali smo kakvog mišljenja, kakve boje su pojedini občinari; upoznali smo šarenjake i Talijanase. Jeli bila možda u molbi kakva pretjeranost — kakvo zlo? Što se molilo? Jednostavno to. da k kr. vlada naloži svim e. k. uredom, bilo kod suda, poreznog ureda, kapetanata, željeznice, brzojava, namjestništva, pošte itd. da rabe naš liepi hrvatski ili slovenski jezik i sa punkom našega jezika. Zar je to sramotno pitat, g. načelnice? Jeli to kakvo zlo? i nije li to i Vaša dužnost kao glavara obćine? Zar se tako skrbi za svoje podložnike? Zar ste Vi prijatelj svoga puka? Zar biste htjeli, da seljak u občini boljunskoj još spava tvrdi san? Svaka cast Vam kao privatnom čovjeku, ali kao načelniku, nipošto, jer pokazujete, da šarate sa najokrutnijim našimi neprijateljima, sa onima, koji se tako brutalno ponašaju proti našim narodnim zastupnikom, proti našem narodu, sa onima, koji nepoznaju više zakona, pristojnosti i pravdomosti. Podpisi i križi u poreznih obćina nek budu dokazom, da je narod drugog mišljenja nego li Vi, a to će namada se dokazati i kod prvih občinskih izbora. Do vida!

Iz obćine Svjetivodice pišu nam, da su kućni gospodari podobćine Štokovci njih preko 40 na broju, podneli na e. kr. kotarsko glavarstvo protest-molbu, da napada na njih, što imaju posjeda u Balah (Valle), trošak za vojničko četu, koja je bila prošle jeseni u Balah, kad su tamo neki bili smutili narod radi napisa u oba jezika. Prosvjed je pisan kao i Smoljanski, što je bio javljen u „Slogi“ od 7. februara.

Evala Štokovci! pravo je, da se pokazete, koji ste i da branite svoju vjeru narodnu!

Muzka podružnica „družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ u Opatiji, priredjuje dne 26. o. mj. „veliki kraljinski ples“ u prostorijah družva „Zora“. Početak točno u 8 i pol na večer. Ulaznica za gospodu 2 krune, a za gospodje i za gospodjice 1 kruna. Članovi podružnice plaćaju 1 kruna. Darovi se primaju sa zahvalnošću.

Daznajemo iz Kanfanara. Šarenjaci se hvale, da je u nedjelju 10. februara bio u Rovinju sastanak tamošnjeg gospode i njihovih padrepnica u ovom kraju, pak da su odredili samo tamo *trideset tisuća forinti* za kupovanje glasova pri budućih izborih za sabor. Biti će štogod manje, ali u istinu vjerujemo, da će gledat kupiti, ako bude blaga na prodaju. Našega krsta ufamo se, da neće biti za Judin račun. A da skupljaju „beče“ biti će nešto istine, jer svojim dužnikom pišu na sve strane, da jim šalju novce. A neki dan, da je već bio u na samu jedan njihov trgovac i naručio jednomu Ciganu, da mu ima držati pripravnu koblinu, koja neće 20 dana ništa imat okusiti. Tovara da će naći doma. I mi vjerujemo!

Iz Opatije pišu nam 18. t. m. Pa da nisu šarenjaci! . . . Aj jesu, i to što puta gori nego li najgori šarenjaci. . . Čujte pa se divite! Ovih dana kolje su krasnom našom Opatijom, a i bližnjim Volokom, prilicno ukusna dvojezično pozivnice, kojima tajni neki odbor pozivlje sve pristaje neke „*istrijanske stranke*“ na ples, što ga ista „stranka“ priredjuje dne 17. o. m. u prostorijah „*Hotel Quarnera*“.

Pozivnice bilo su sastavljene u *bilijanskom i njevačkom* jeziku, a bilo ih dvojake vrsti: liepše, finije za otmenezuju publiku, i manje za — svjetlbu.

Doznajvi za to, naš se svijet čudom čudio, te oni, koji nisu jošte posvema upućeni u šaranje i spletkarenje *dobrih* naših susjeda, pitali se zabekunuti:

— Al kuki je to ples, koja je ta „*istrijanska stranka*“, kojoj je toli: sreća dodjeljena, da može se naučiti tolikog mlja. . . . Al gle belaja! . . . Ti „*Istrijanci*“ to su Vam glavom naši dobri zemljaci iz Sušnjevac, i obližnjih mjesta, oni su eto pozvani, da se sponenog dana bane u „*Hotel Quarnera*“.

Da, bit će tako, umovali naši. Pa nek im bude, nek se jađni zabavljaju, ta se dosta namučio vječnim prodavanjem kokosi i jaja!!! Al pomislite si njihovo golemo čudo, kadno saznaše, da na plesu nije bilo ni jednoga „*Istrana*“ sa „kokošama i jajima“, već sami naši zgoljni Talijani, dielom iz Opatije a dielom iz Volosoga. Što dakle? . . . Ta što bi to drugo bilo; Bože sveti! no stara talijanska politika, koja se u glavnom sastoji u šaranju, spletkarenju i varanju. — Prevara dakle? Da, prevara! . . . Na mi znamo kamo to šiba. Izbori su blizu, s toga trebalo je gospodi šarajukom, da oko sebe okupe lakohvjerne i neuke neke naše sumještanice, pa da ih tamo nagovore, da im dadu na biralištu svoj glas. A jer naši — ako i zaradeni — sumještanici neće, da za Talijane znadu, kao ni za lanjski snag, to se eto modra „*Mitinske gospode*“ (sic) dosjela liepo lakrdiji, da naimo pod imenom „*Istrana*“ okupe oko sebe sve ono, što im jošta može vjerovati.

Bez ikakvog jala i mižnje mi izjavljujemo ovim, da od srca žalimo, što se našlo nekoliko njih, koji im povjorovaše; nu to nama ne smeta, kutavica imade svagdje, pa ne znamo zašto ih nebi bilo i u Opatiji, a hvallimo Bogu, da je ta zarava u nas vrlo neznanim brojem zastupana. Mi bi samo na naše „*Talijane*“ upravlili slijedeće pitanje:

— Zašto se vi ne služite kod agitacije onim imenom, koje vas veže uz drugu tobožnju vašu braću, uz naše krvne dušmane? Odgovorite na to, ako ste kadri, al vam se neđa, jer znate i sami, da postupate nečisto, da postupate nedostojno. Gledjte nas! Mi svakomu kažemo u brk: — Hrvati smo, hrvatski je naš jezik, kojim nas majke zadofije. . . . Zašto nebi i vi rekli: — Talijani smo, talijanski nas jezikom naše majke učile govori. Zašto da i vi tako ne kažete? — Al vi mudro šutite, jer znate i sami, da vam to nitko vjerovat nebi, i zato se služite imenom, koje gledom na narodnost ove pokrajine, ne znači upravo ništa. . . i to samo da varate, da zaslijepljujete. . . . Bilo vam to na cast, to je dostojanstvo, to kultura, kojom se toli rado i toli često a nepravom hvastate!!! Sramite se!

Adki puče naš, ne daj se voditi za nos od podkupljenih i prodanih varalica, izroda i renegata; radje sliedi glas čestitih i vrijednih onih muževa, koji su s Tobom uzrasli, koji su Te vodili sirom svijeta, gdje nisu pustili poštenja ni časti svoje. . . . Njih slušaj, njih sliedi u brata se uzdaj, a ne u tudjina, koji ne traži drugo, van tvoju propast, da nesreću nastoji. Da, njih slušaj, dične tvoje kapetane slušaj — oni te prevarati neće. Talijani ti vele, da ne budi Hrvat već „*Istrijanac*“ jerka da živeš u Istri. Al volja da znaš, da u Istri živi i *Rovinjci, Bumbari, Talijani i Krvjeti* a u Pulji i *Niemci*, i oni su Istrani, ali mi s njima nemamo ništa zajedničkoga, jer mi govorimo liepi naš jezik, koji nas naučile majke — liepi i sladak naš jezik hrvatski. Toga štujmo, njega ljubimo, jer mi smo — Hrvati!

Dopisak. Doznajemo, da se je glavno agitacija za ples naših pseudo-Istrijanaca sastojala u tome, što se mamilo muzkarce s obećanjem, da će plesu učestvovati i mnogo *sarbarica*, što se — priznajemo istini za volju — i dogodilo. Nu naljepša točka zabave bila je — vele — ona, kad je *Maria Longo* intonirala poznati naš: „*Istrani gređu — Gruvnu prodru*“ i t. d. Bilo je to nešto — impozatna! . . .

Rovinjci se brinu za naš puk na Kanfanarsčini! Ovdasnji židovski listić donosa u broju od 19. t. m. dopis iz Rovinja, u kojem preporuča zlostretnom društvu „*Legia nazionale*“, da otvori čin prije u „*okolić*“ rovinjskoj talijanskoj školu jer da ju *sitno žele* naši seljaci na Kanfanarsčini.

Pa da nisu plemenita i milosrdna srca naši dobri susjedi Talijani? Talijansku školu narivavaju našemu seljaku na Kanfanarsčini, a doma su puni sramda, nečistoće i neukosti. Učite redi i čistoti najprije svoje sugrađane pak sami sebe pristojnosti i uglađenosti i tada tek narudjajte nanka drugim. Naš kmet ne pita niti treba talijanske škole niti talijanske nauke. On — znađe, da se od vas nebi naučilo ništa dobro ni koristna pak zato i nemari ni za vas ni za vaše škole.

Za buzetskog krasa pišu nam 19. t. m. Molimo Vas g. urednice „*Naše Sloge*“ da uvrstite ovo nekoliko riječi u Vaš cijenjeni list. Evo već deseta godina odtkako se spominje ovaj krasanski puk godimice nezaboravna nam biskupa *Dobrile*. Kao što srake godine, tako i ove, odkada je u našoj sredini naš vriedni župnik, obavljaju se najsvetačnijim načinom zadušnice za pok. Dobrila. Dne 13. jenuara bude poslie sv. propovjedi kod veće misle posvećeno nekoliko žarkih riječi po župniku za nezaboravnog biskupa, te puk podučan, kako se imadu štovati oni veliki muževi, koji su radili na ovom svijetu neumorno za sv. vjeru i ubogi istarski narod. U večer muklim glasom zavonije zvonovi, navještajući sutažnju uspomenu. Rano u jutro isto tako, te već oko 8 sati sabirao se puk u crkvu, da prisustvuje zadušnici. Svećenici odjevaše noćnice sve tri sa pohvalom, u pratnju množine pjevaka, u hrvat kom jeziku. Odar bijaše sa znakovi biskupskimi podignut na srijed crkve. Ne koncu pohvalah zapjevaše „*Blagosloven g. Bog Izraela*“, toli mito, da si vidio mnogom suze na očijah. Crkva bijaše čubkom puna. Sv. misu u zastupnik domaćeg gosp. kapelana služio g. župnik, kao što obično. Puk pobožno dižući ruke prama nebesam šaptao pobožne molitve za dušu milog nam biskupa, imoleći ga za pomoć kod Boga u njegovih patnjah i žalostih. Čulo se šapat: pokoj Ti vječni, nezaboravi biskupe, plemeniti duši; nezaboravi nas kod Boga, kao što nas nisi ovdje nikad zaboravio!

Glas sa Sušaka. Otačbeničko naše hrvatsko društvo „*Jadranska Vila*“ nije htjelo propustiti šgoda, a da se nebi i princ karnevalu odužilo, te je u to ime priredilo u prostorijah „*Kontinentala*“ kostimirani ples, koji je svojom vanjskom krasotom obćarao i zadivio svu prisutne i pretvorio se u zabavu vrlo živahnu. Dvorana bijaše puna otmenog gradjanstva, a naše krasotice, kao po dugovoru, uzete su za svoj kostim svaka pojednu narodnu nošnju iz raznih pokrajina Hrvatske. Tu vidjismo: ponosu Posavku, krasnu Zagorku, milu Slavonku, žarku Ličanku, ljubeznu Bodulku, stasitu Bosanku, otmenog dubrovačkog plemića itd., tako da nam je ovaj ples predstavio čitla Hrvatsku u njezinih narodnih kostimih. Mi nemožemo, nego da čestitamo na tako liepom uspjehu našoj „*Jadranskoj Vili*“, koja kao rodoljubivo hrvatsko pjevacko društvo na Sušaku i okolici nepropusti nijedne šgode, a da svom uzvišenom znanju u zajednici sa „*Hrvatskim primorskim planinskim društvom*“ ne udovolji, i da ne pruži svojim članovom prekrasni užitek, pa dužnost je svakog dobro mislećeg Hrvata, da ovo društvo podupira koli moralno toli materijalno.

Bargudac. Velenčeni gospodini urednice, molimo Vas, da primite ovo malo redakah za sada u „*Našu Slogu*“, a u buduće ćete dobiti potanjih vesti o tome. Dočulo se ovdje, da u Lanišću postoji njeka tajna družba, koja bi rada zasijati mrinju med pukom proti našem župniku, a to Vam je uvjek kada se kakovi izbori približavaju na Krasu. Imadu dapače i svoga predsjednika, koji je obilazio sela, te zakinjao i molio za njake križev, jer da je to volja višjih proti našem župniku, nu kod nas vanjskih nedobi ništa, posto nismo tako lakomi, kao njake kraske propavtilice, koji bi za grlo biti na sve pripravni. Dočuli smo, nadalje, da su pošli našega župnika tužiti u Trst. Što su opravlili, to neznamo, nu neka znadu, da će njihovo djelo doći na vidjelo, pa se nadamo, da će to zahtiti, ali biti će prekasno. Mi upozorujemo te osobne naše paze s kim se družite i koga sliede, jer poslovia kaže: reci mi s kim se družiš, da ti kažem što si.

„Hrvatska“ u Gracu. Podpisanim je čast javiti Vam da je hrv. akad. društvo „*Hrvatsko*“ na trećoj glavnoj skupštini, držanoj dne 1. tek. izabralo slijedeći odbor: Predsjednik stud. pil. Josip Barac, podpredsjednik stud. med. Artur Lang, tajnik stud. med. Luka Dražić, bilježnik stud. med. Dušan Begović, blagajnik stud. med. Vlaho Arneri, knjižničar stud. jur. Ivan Pizzoli, gospodar stud. med. Petar Selem, odb. zamjenici stud. med. Frano Korsano i stud. med. Mate Duboković, revizori stud. med. Ante Santić, stud. med. Vlaho Poljančić i stud. med. Ante Grgin.

Iz Rieke pišu nam 18. t. m. Na Rieci zavlada je ona ista straja pogubna, koja i u Hrvatskoj, ta to sve iđo po istom četu i kalupu. Mađarska prerjanoost našla je na Rieci dovoljan broj pripunici i skutonoša i to u osobama *iradente* pohlepne, te ovi su širitelji mađarske državne ideje u mantiji Italofila, koji za objestni protobu pod talijanskim plaštem nezastijtoj strasti mađjarskih vlastodržaca zadovoljavaju, i naj zavedeni narod danomica oduđuju i uprošavaju. Kroz take ljude Mađjari svoju misiju ne ipak do papaka dogorilo, al im uzluđan posao, pošto im riečki magistrat svaki slobodni rad zaprečuje i tako se sve veđma gubi papirnatu autonom

